

Af Adelen.

Kriminalfortælling

af

Friederich Friederich.

(Oversat fra Tysk.)

(Kortf.)

„Jeg skal forklare Dem Sagen; den er meget fin, omendstjont den ikke er meget begyngelig. Min Onkel er meget rig, og jeg skal en Gang arve ham; denne Nøst er meget smuk. Dog har min Onkel ofte i sit gamle Hoved utaalelige Luner og Griller, og jeg saa indtil et vist Punkt taale disse; thi jeg tror, og jeg har indtalt, at han plejer at tale min Onkel. Nu er den gamle Mand kommen paa den gamle Jde, at Livet i Residensens lægger for meget Beslag paa mig og overhovedet indvirker altsaa forfæret paa mig; for at vænne mig til et jævner Liv har han filllet mig den Vetingelse, at jeg skal leve her i nogen Tid, og godmodig som jeg er, har jeg givet efter for hans Onkel. Der har De Forklaringen.“

„Baron!“ raabte Windhoff leende, „forhaabentlig vil De nu leve meget indtaget her.“

„Alle ganske!“ svarede Seldib. „Jeg skal bestræbe mig for at vise min Onkel, at mit Ophold her er endnu dygtere for ham end i Residensen, og at han selv beder mig at vende tilbage dertil igjen.“

„Løjnanterne le, Windhoff fandt endog denne Jde gudsdommelig.“

„De vil f. rhaabentlig understøtte mig i dette Forehavende,“ vedblev Baron. „De ved, gamle Folk holder af Kjenndgjerninger. Min Onkel vilde ikke tro mig, da jeg sagde ham, at den Væsel, han har bevilget mig for M., var altsaa liden — nu skal jeg bevise ham det!“

Han syntes endnu at vilde tilføje noget; imidlertid rettedes hans Opmærksomhed paa en ung Dame, der var traadt ind i Haven ved Siden af en ældre Herre og en ældre Dame og nu gik forbi nogle faa Skridt fra dem og satte sig ned ved et Bord, der stod i Nærheden. Paa en temmelig dristig Maade vandre han sin Forgiven paa hendes og lod uvilkaarlig den Haand, som holdt Cigaren, synke.

Det var virkelig et henrivende Syn, som fængslede hans Blik, endnu prangede i Ungdommens fulde, friske og usigelige Ynde, hun kunde i de høieste talte latter Kar. Hun havde en høj, slank Figur; i det røste brune Vokser faldt ned paa Skuldrene og indfattede det fint dannede Ansigt. Der laa noget af den græste Stil i dette Ansigt med den høje Bænde, de smukt tegnede Tjenbryn og de lange Tjenhaare, som gav de store Dine et mildt, blødt og halvt drommende Udtryk.

I hendes Bevægelse laa Ungdom og hin ubeviste Ynde, der fængsler dobbelt, fordi det ikke er dens Hensigt at fængsle.

„Ah, en henrivende Skabning! Paa min Vre en Skonhed!“ raabte Seldib halvt højt. „Ovem er denne unge Pige?“

Løjnanterne havde ligeledes bemærket de forbigaaende og saa smilende paa Baron, som ved Middagen havde erklæret, at der i M. ikke gaves noget smukt unge Piger, og det naagtet han først var kommen til Byen for to Dage siden.

„Elsa Stein,“ svarede Windhoff. „Jeg har allerede i Middags gjort Dem opmærksom derpaa, fordi De paafod, at der ikke her gaves noget smukt Ansigt. Har De nu faaet en anden Forveksling?“

„Ja, jeg tager min Paastand tilbage,“ vedblev Baron uden at vende sit Blik fra den unge Pige. „Hvilken Skade, at hun kun er borgerlig,“ sejede han til.

„Gjør det noget Afbræk i hendes Skonhed?“ indvøndte Platen.

„Ja,“ forsikrede Seldib, uden at begrunde sin Paastand. „Kammerater, jeg maa desuagtet lære hende at kende! Et kosteligt Ansigt! Disse store Dine, de fint dannede Læber, de smaa hvide Tjenbryn, der synes at lege med Broder! Fortræffeligt, paa min Vre!“

„Baron, jeg har endnu aldrig set Dem sværme,“ raabte Windhoff leende. „De lever her i M. at kjende, at det dog er muligt.“

Seldib synes at overhøre disse Ord.

„Er de to gamle hendes Forældre?“ spurgte han.

„Nej, hun er deres Niece,“ svarede Palm. Den gamle Mand er Professor Werther.“

„Jeg tænkte mig, at et saadant gammelt, fortorret Professorfjæs ikke kunde have et saa henrivende Barn,“ vedblev Seldib. „Kjender en af Eder Professoren? Jeg maa stifte Bekjendtskab med den unge Pige.“

„Platen er kjendt med ham,“ bemærkede Windhoff.

„Saa beder jeg Dem om, at De præsenterer mig for ham.“

„Det vilde være det sikreste Middel til ikke at lære at kjende hans Niece,“ svarede Platen. „Selv har jeg endnu ikke talt Ord med hende. Professoren vogter hende som sin Djeften, og det er ikke let at nærme sig til hende.“

„Pst!“ afbrød Baron ham. „Jeg synes, De er bleven meget rødt, mine Herrer.“

„Seldib, De kan let foreslå Dem, at den unge Pige vakte Opsigt her, da hun kom i Besøg,“ svarede Windhoff.

„Næsten alle de unge Mænd bestræbe sig for at lære hende at kjende, og endnu er dette ikke lykkedes for nogen, naagtet hun har opholdt sig i Byen over to Maanedre.“

„Da har de haaret sig forter ab,“ raabte Baron, idet han selvtilfreds gnyggede paa Stolen og stirg sit Skjag.

„Jeg skal blive kjendt med hende inden faa Dage.“

„Seldib, lov ikke for meget,“ advarede Windhoff leende. „Ogsaa vil besidder nogen Døvelse i at nærme sig Damer.“

Baronen trak paa Skulderen, Indvendingen truede ham; han antog sig desuden for uovervindelig.

„Jeg gaar endnu videre og tilbyder Dem at væde om, at jeg inden fire Uger skal være forlovet med den unge Pige,“ saare han.

„Vi holder imod,“ raabte Windhoff, Palm og Cronach samtids.

„Vil ikke ogsaa De væde, Platen?“ henvøndte Seldib til Premierløjnanten.

Denne taug et Øjeblik.

„Hvis det forner Dem, hvorfor saa ikke?“ svarede han derpaa. „De vil jo leve Deres Onkel Væsel for, at det er bort at leve her.“

„Er De saa sikker paa, at jeg vil tage Væddemalet?“ raabte Baron, der solte nu Forlangelighed haaret ved Platens Ord. „Jeg væder hundrede Friedrichsdorere; nover De at holde imod?“

„Seldib, De vil udelagge vore Finanser,“ sagde Windhoff. „Mine Befinder sig desuden allerede i en Tilstand, som jeg ikke mere kan bringe Orden i.“

„Vi kan holde imod, da vi ikke har foreslaaet det,“ bemærkede Platen smilende.

„Officererne indgik Væddemalet.“

„Holdt, mine Herrer,“ afbrød Baron dem. „Jeg har glemt en Vetingelse, den nemlig, at De giver mig Deres Væselord paa at tie om denne Sag. Hvis den skjøne skulde saa Dags om, at det gjælder et Væddemaal, kunde hun skaffe mig mere Bryderi, end jeg synes om.“

Løjnanterne sandt hans Forlangende rimeligt og lovede at tie.

„Jeg takker Dem,“ vedblev Baron. „Derfor lover jeg Dem ogsaa, at vi vil drifte op de hundrede Friedrichsdorere sammen.“

„Paa Deres Bryllup,“ raabte Windhoff leende.

„Paa mit Bryllup?“ gjentog Baron med forbauet Udtryk. „De tror dog ikke, at jeg nogen Sinde vil ægte en borgerlig Pige?“

„De har vædet om, at De vil forlove Dem med Damer,“ bemærkede Platen.

„Ganske rigtigt.“

„Nu, — og hvis det virkelig skulde lykkes Dem?“

„Saa har jeg rundet mit Væddemaal,“ svarede Seldib. „De forskaar mig endnu ikke, Seldib,“ vedblev Platen alvorlig. „Hvad vil De saa gjøre, da De forsikrer, at De aldrig vil gifte Dem med en borgerlig Pige?“

„Haha! Jeg mener Svaret paa dette Spørgsmaal falder af sig selv; jeg hæver Forlovelsen igjen under et eller andet Paastub.“

Platens Tjenbryn trak sig sammen; han rejste sig.

„Saa tillader De vel, at jeg træder tilbage fra Væddemaal,“ sagde han alvorlig.

„Platen, hvorfor det?“ raabte Windhoff.

„Fordi jeg sætter en uplettet Piges gode Navn og Nytte altsaa højt til, at man gjør det til Gjenstand for et Væddemaal,“ gav den spurgte til Svar.

„Platen, De er fandelig en Sværmer!“ udbrød Windhoff. „Saa vidt kommer det jo aldrig; Seldib vil tage Væddemaal.“

„Kjære Windhoff, lad det være!“ afbrød Baron ham; han formaade næppe endnu at skjule sin Harm, hans ophidsede Blod talte ham ud af hans Træk. „Jeg løser gjerne Platen fra Væddemaal, og ogsaa fra det givne Væselord, hvis han onsker det.“

Premierløjnanten for ved disse Ord uvilkaarlig let sammen, hans Læber presede sig mod hinanden, og han maatte først lægge Bånd paa sig for at han ikke skulde svare højtigt.

„Jeg plejer at holde et Ord, som en Gang er givet, selv om jeg kunde ønske, at jeg ikke havde givet det,“ sagde han, hilsende høfligt og gik bort.

Seldib saa efter ham, hans Dine havde lukket sig halvt i; der lyfte en Fortvivelse ud af dem, som han bestræbte sig for at skjule.

„Jeg forskaar mig ikke paa Platen,“ sagde Palm. „Han gaar dog ellers altid gerne ind paa en Spøg. Jeg vil tale med ham og haaber at omstemme ham.“

„Jeg beder Dem, gjør ikke det, Kammerat,“ kaldt Baron ind. „Fra Væddemaal, jeg loft ham, og jeg haaber, at han vil holde det hemmeligt.“

„Platen har givet sit Væselord, og det vil han aldrig bryde,“ raabte Windhoff.

„De fer, at jeg opfatter Platens noget paafaldende Opførsel saa rolig som muligt,“ bemærkede Baron, idet han traug sig til at synes ligegyldig. „Det er mig om at gjøre at forblive i venligt og kammeratsligt Forhold med Eder og ogsaa med Platen; derfor vil jeg undgaa alt, hvad der kunde forstyrre dette. Ved enhver Spøg kan man udfinde en alvorlig Side — jeg for min Del holder nu af Spøgen. Mit Væddemaal holder jeg naturligvis i Hånd ligeoverfor Dem; lad os nu tie om det foresaldne.“

Hans Stemme havde dog baret sagte af Ophidselse. Han vinke paa en Kellner og hvilsede nogle Ord til ham. Denne bragte kort efter Champagne og Glas. Den mørke Stygge, som ved Platens Optraeden var kommen over Stemmningen, forsvandt, saasnart Vinen stummede i Glassene. Seldib drak hurtig for at fordrive den Fortvivelse, der endnu gjærede i ham, og da Koncerten var til Ende, vilde Windhoff, Palm og Cronach bekvæmlig have gjort Eb paa, at der ikke gaves noget elskværdigere Menestene end Baron.

Elsa Stein havde ingen Anelse om, paa hvilken Maade hun havde udgjort Gjenstanden for deres Samtale. Hun var Datter af en højere Embedsmand, der allerede var død for flere Aar siden uden at efterlade sin Familje Formue. Elsa levede med sin Moder i en mindre By af den Entpensjon, denne oppebar, og som næppe var tilstrækkelig til hendes Livsophold. Hendes eneste Broder Max, der var nogle Aar ældre, var Maler og havde allerede opholdt sig et Aar i Italien for at gjøre Studier og videre uddanne sit fremragende Talent.

Elsa havde ved sin Faders Døds her en meget god Dannelsel. I flere Aar havde hun for Fornøjelse taget Del

i sin Broders Privatundervisning, og som en Leg lært meget, saa at hun i mange Høg overgik sin Broder i Kundskab. Hun havde været sin Faders yngling, og hun havde ganske rigtig erkjendt, at der i den apotiske Pige skulde en bestemt Karakter, uden at han dog vidste, paa hvilken Maade denne en Gang vilde udvikle sig.

Den havde heller ikke endnu antaget nogen bestemt Retning, fordi Livet var gledet altsaa roligt hende for hende. Der syntes at de to Væselere i hende. Dele Dage var hun stille og sværmerisk folsom; derpaa fattede hun en næsten demomisk Lyft til at styrte sig ind i Livet for i dettes Kampe at prøve den Kraft, hun solte i sig. Allerede som Barn havde hun været det Onkel at være en Deeng for at springe over enhver Skranke, og ogsaa nu dukkede disse Tanker op hos hende.

Som en Folge af hendes Karakters Uafbrigthed var hun endnu ikke kommen til Klarhed angaaende sit Livsmaal. Snart troede hun at finde dette i den stille Familj-lykke, i Domsjøren af en Ægtefælle, som hun elskede; snart syntes denne Kreds hende for trang, og hun langtedes efter at tilkæmpe sig en Stilling ved egen Kraft. Derfor var hun ogsaa altid traadt Mandene i Møde med tilbageholdende Stillehed; hun frygtede for at komme i en Uafhængighed, hun ikke kunde bære.

Hverten hendes Onkel eller Tante, hos hvem hun nu opholdt sig, anede denne Side af hendes Karakter; de kjendte hende kun som mild og ægte kvindelig. Professor Werthers Blik naaede rigtignok ikke vidt. Hans Verden var hans Studerammer, og saasnart han forlod dette, traadte Livet ham fremmed i Møde; thi Virkeligheden var altsaa ofte forskjellig fra de Billeder, han havde dannet sig bag Skrivelbordet, og som han troede at have konstrueret efter alle Kunstens og Videnskabs Regler, men som dog manglede den friske, levende Livsaande.

Hans Hjerte forlod heller ikke Elsa. Hun havde i mange Aar ikke havde andre Tanker end at sørge for sin Mand og havde den største Respekt for hans Videnskab, omendstjont hun ikke forstod noget af den.

Et fors for disse velhogede hos begge disse gamle Meneste solte Elsa sig ind i sig dem; thi deres Hjertensgødhed oppejede mangen Smag.

Professoren boede foran Byens Port. Til den rummelige Have, som omgav Huset, grænsede en Lund med stjerne, staggelude Veje, hvilke dog om Morgen blev meget sjelden benyttede af Byens Indvaanere, da Borgeme i M. var af den bestemte Mening, at man ikke bør spadserere om Morgen. Saa meget hyppigere besøgte Elsa denne Lund om Morgen. Ingen forstyrrede hende der. I Lunden var en Dam, der rundt om var omgivet af høje Vøgetræer; her kunde hun timelvis gnyne i en liden Vaad og følge sine egne Tanker, uden at en eneste Spadserende bemærkede hendes; og denne Tanke at være ganske alene med sine Drømme, havde noget berøsende for hende.

Herhen begav hun sig nogle Dage efter Militærkoncerten. Hun anede ikke, at Seldib, der havde faaet Nys om disse Spadsereturer, allerede to Gang havde skjult sig i Krattet og ventet hende for at finde en Lejlighed til at nærme sig til hende. Det betydelige Væddemaal, han ved sin Ophidselse havde ladet sig henrive til, havde bragt ham til at anfænge alle sine Kræfter; desuden drev det ham til at vise sine tidligere Kammerater, at han kunde naa det, som syntes dem umuligt. Var det først lykkedes ham at lære Elsa at kjende, saa haabede han tilidsfuld ogsaa at vinde hendes Hjerte; thi han havde den bedste Mening om sin Elskværdighed og besad i Omgang med Damer en vindinge Monchalance.

I Julestid af at være alene og ubemærket sked Elsa langsomt hen igjennem Lunden. Det forekom hende, som om en ny Verden aabnede sig for hende for hvert Skridt i den hjolige Luft i Stilheden, der herskede rundt omkring; intet indbrævede hendes Drømme. Da hun var kommen til Dammen, steg hun i Vaaden og gjorde den løs. Med den lette Aare drev hun den fra Bredden. Hvor sikkert hendes smaa Hænder omfattede Aaren! Hvor henrivende hendes Stillehed viste sig, da hun vuggede sig i Vaaden! En fra Vandet opstigende Nyse havde ikke kunnet være skjønner og yndigere. Hun tog den lette Straaxhat af lagde den i Vaaden, og hendes Lokker faldt frit ned.

Baronen stod skjult bag et Træ og saa paa den unge Piges Leg. Han maatte tilfsaa for sig selv, at han aldrig havde set et yndigere Væsen, og dog gjorde hun ikke noget dybere Indtryk paa hans Hjerte, som ikke mere kunde buse nogen edlere Jøselse. Ikke et Øjeblik tænkte han paa at opgive sit Væddemaal.

Let drev Elsa Vaaden længere ud paa Dammen. Det synes at fryde hende, at hun ved det lille Fartøjs Gnyngen fremkalde stedske stærkere Vølger, indtil de sagte plaskende slog mod Strandbredden. En Jøselse af Frygt syntes hun ikke at kjende; thi altsaa ofte havde hun paa samme Maade gnyget sig og Dammens Dyrde kjendte hun ikke. Hvorledes kunde det Vand, hvis Overflade altid laa der saa rolig glinsende skjule en Fare for hende.

Da mistede hun pludselig Aaren, hun bøjede sig hurtig til Siden for igjen at gribe fat i den; men Bevægelsen var for hæftig, Vandet traugte ind i Vaaden, og et Sekund senere kantede den. Kun et sagte, halvt undertrykt Strig fra Elsa traugte over til Seldib, som forstrækket var sprunget frem.

Der var ingen Tid til Overvejelse. Da han var en dygtig Svømmer, kastede han sig uden Aalen i Vandet og stak hurtig igjennem det. Han saa Elsa dukke op og straks igjen synke; dette drev ham til at anfænge alle sine Kræfter. Han naaede det Sted, hvor Vaaden var kintret, saa Elsas Ijse Klædning skiane gjennem Vandet, greb hurtig fat i den og trak den allerede bevidtløse Pige op.

I det han trykkede hende tæt op til sig og holdt hendes Hoved oven for Vandet, sømmede han tilbage til Strandbredden. Han spejdede rundt om for at undersøge, om der ikke var Hjælp i Nærheden; alene maatte han bære den skjøne Byrde op paa Strandbredden, hvor han lagde den ned paa Grønsværet. Elsa var endnu fremdeles uden Bevidsthed. Han stirg de fugtige brune Lokker tilbage fra Pigens Bænde. Hendes Dine var lukkede, som om hun sov, hendes

Kinder vare blege, inter Træk i hendes smukke Ansigt fordrejet. Hun havde kunnet tjene en grovt Billedhugger til Model, og uvilkaarlig lod han i nogle Øjeblikke hvile paa det skjøne Billede.

Derpaa knælede han ned ved Siden af den bevidtløse og bojet over hende, gned han hendes Bænde og Trængsel i nogen Tid blev hans Vestræbelse uden Held; da saa at Elsas Bryllup igjen aandede saugt. En glad Jøselse nemfor ham, han fordoblede sin Anstrængelse, og efter saa Minuter slog Elsa langsomt Djæne op. Sekunder saa hun paa ham lige som drømmende, derpaa gjød der sig en let Rødmme over hendes Kinder, og hun sig op.

„Hvor er jeg?“ raabte hun, idethun endnu ikke havde hvidt der var ster; først et Blik paa Dammen kaldte hende til Bevidsthed.

„Et lykkeligt Tilfælde førte mig forbi Dammen, Vaaden kantede,“ svarede Seldib; „jeg hørte Deres Røbe, saa styrkede mig i Vandet, og jeg er lykkelig over, at ikke kom for sent til at redde Dem.“

Elsa stirg langsomt med den lille Haand hen over den; hun syntes endnu fremdeles ikke fuldstændig at befinde sig mellem Drøm og Virkelighed.

„De har reddet mig,“ sagde hun, og hendes Bænde sagte — „jeg takker Dem —!“

Hun stambede, og hendes Dine kantede sig for hendes Blik, der var rettet paa hende. Hurtig forsøgte at rejse sig. Seldib understøttede hende.

„Tillad mig at ledsage Dem hjem,“ sagde han.

„Nej — nej, min Onkels Hus er her i Nærheden, jeg takker Dem,“ svarede hun.

„Frøken, fortjener jeg denne Mistillid?“ spurgte ronen rolig.

„Det er ikke Mistillid — jeg føler mig kraftig mere alene at gaa den korte Vej,“ svarede Elsa.

Hun forsøgte at gaa nogle Skridt men Stræffes Sindsbevægelse havde udmattet hende for meget; maatte læne sig til Stammen af et Træ for ikke at synke. Endnu en Gang tillod Seldib sin Understøttelse nu vilde hun den ikke mere tilbage.

Baronen ledsagede hende hjem. Han var en Kjenner af Kvindehjerte og forholdt sig derfor saa tilbageholdende som muligt, da det var ham mest magtpaaliggende at se hendes Tillid. Han ledsagede hende kun til Professors Have; derpaa maatte han tilbage og bad hun, om den følgende Dag vænne hende at besøge sig om hendes Bænde. Elsa kunde ikke nægte ham det.

Han gik til Byen, glad over, at Tilfældet var for ham til Hjælp paa en saadan Maade, som han ikke ventet.

Windhoff og Cronach mødte ham paa Vejen.

„Nu, hvorledes gaar det med vort Væddemaal?“ raabte Windhoff.

„Jeg haaber at vinde det,“ svarede Baron, „har De allerede talt med den skjøne?“ vedblev nanten.

„Ja, endog i Morges og — alene.“

„Umuligt,“ raabte Windhoff og Cronach samtids.

„Jeg giver Dem mit Væselord paa, at jeg kommer til Sandhed.“

„Hvor?“

„Der om tillader De mig endnu at tie,“ bemærkede Seldib.

„Jeg vilde aldrig tro det, hvis De ikke havde givet Væselord,“ vedblev Windhoff. „Lad saa være, det er endro et langt Skridt fra at tale med hende til at se sig med hende, og jeg tror ikke, det vil lykkes Dem. Dem, hvor flisteragtig Platen har opfattet Sagen, var i Gaar Aftes alle muntre, Cronach og jeg bemærkede paa vort Væddemaalts Conto — vi kommer dog til vinde det. Platen væggede sig imidlertid for at drøft Begyndelsen vilde han ikke sige Grundten; derefter har han, at han ikke en Gang kunde være med at fortælle Penge, der var paa Bænde ved et saadant Væddemaal.“

Seldib trak paa Skulderen, tilfynelandede ganske gyldig. „Jeg vil kun finde hans Afbræk retfærdigt, han stod i et eller andet Forhold til Damen,“ svarede. „Hvorledes han kan optasie sig til Ridder for en Borg er mig ubegribelig. Jeg skulde tro, at hans Adel saa gammel som han selv, hvis jeg ikke vidste, at han mer fra en temmelig gammel Slægt.“

„Han er ofte en Sværmer,“ indvøndte Windhoff.

„Jeg beder Dem, Kammerat, lad os tie derom,“

marke Seldib. „De bevise mig endog en Tilid til ikke at nævne et Ord til ham om, at jeg i Morges kommer med den unge Pige. Han har ikke taget Del i vort Væddemaal, folgeligt har han intet med det at gjøre, og jeg vil ikke af, at uvekkommende indblander sig i mine Anseender.“

Da Seldib den følgende Morgen begav sig til Professoren, syntes han allerede at være ventet, og han blev det indberligte modtaget baade af Professoren og hans Fru.

„De har reddet min Niece fra Døden, jeg vil hvoreledes jeg skal takke Dem,“ raabte Professoren, idet han strakte Haanden ud imod ham.

„Ligger ikke den største Tak for mig deri, at jeg er lykkedes?“ svarede Seldib smilende. „Jeg har gjort, hvad enhver i mit Sted vilde have gjort. De, Fr. Professor, vilde have betrukt Dem paa at gjennemføre min Plan.“

„Disse ikke, omendstjont jeg ikke kan somme,“ svarede den lærde. „Jeg har ikke haft nogen Anelse om, at Niece vilde gaa til Dammen og endnu sig ned i Vaaden. Jeg vilde ikke have taalt det; thi hun er anberøvet og retagt; vi vaager over hende, og allerede den første Fare kunde true hende, er i Stand til at drive mig til tvivlelse.“

„Forhaabentlig har Ulykken ikke skadet Deres Bemærkede Seldib.“